

vedoucí

Posudek magisterské práce:

Katarina Kočišová, Hospodářský zázrak a konzumní společnost ve Spolkové republice Německo na příkladu Severního Porýní-Vestfálska (časopis Brigitte a fenomén VW Brouk), NRS IMS FSV UK 2007, 94 str.

Rozsáhlá a s nesmírnou péčí zpracovaná magisterská práce se soustředila na utváření a vzestup konzumní společnosti ve Spolkové republice Německo od konce 40. do konce 60. let. Autorka rozdělila svoji práci, zaměřující se speciálně na spolkovou zemi Severní Porýní-Vestfálsko, na koncepční úvod, šest kapitol, rekapitulující závěr, po němž následuje německé resumé a důkladný seznam tištěných i elektronických pramenů a literatury.

Kočišová nejprve s oporou v rozsáhlé německé literatuře líčí výchozí poválečnou situaci, makroekonomické podmínky i opatření ke stabilisaci německého poválečného hospodářství a sociální situace. Poté autorka definuje pojmy a předkládá přehled dobových konceptů oživení německé ekonomiky. Velkou pozornost věnuje též vývoji nově konstituované spolkové země NRW, jejímu politickému i hospodářskému vývoji v poválečných desetiletích.

Jádrem práce je analýza etablování se a rozvoje konzumní společnosti v Německu. Autorka nejprve definuje konsum, luxus a fáze přechodu od - zejména potravinové a bytové - nouze k těmto úrovním spotřeby. Připomíná také nemalý přímý i nepřímý (prostřednictvím filmů příkladů atd.) vliv USA, resp. "amerického konzumního snu". Analytickým základem výzkumů K.Kočišové se stal rozbor reklam v dámském časopise Brigitte, jednom z nejoblíbenějších a nejvlivnějších médií pro utváření i zrcadlení konzumního "common sense" oněch let. Autorka provedla rozbor reklam a ukázala jejich propojení s proměnami konzumní úrovně, resp. pohybem hladiny luxusu a uvedla tyto aspekty do relace s vývojem dobových příjmů středostavovských a dělnických rodin.

Jako druhou případovou studii zvolila autorka dobový pohled na automobil VW-Brouk, který bývá retrospektivně vydáván za symbol německého hospodářského zázraku. I zde postupovala autorka systematicky a věnovala pozornost rozvoji německého automobilismu, otázce státní dopravní politiky a reálné i "mentální" dostupnosti automobilů jako dopravních prostředků v dobové společenské optice. Ukázala v tomto kontextu i na skutečnost, že v 50. a 60. letech nehrál "VW-brouk" v rozvoji a sociálním zakotvení automobilismu ani zdaleka takovou symbolickou roli, která je mu ex post připisována.

K.Kočišová mnoho a pilně pracovala. Svoji práci také soustavně konsultovala. Jejím problémem byla samostatná interpretace získaných dat (práce obsahuje množství tabelárně zpřístupněných výsledků výzkumu, které se již nepodařilo uvést do interpretačních kontextů) a formulování tezí, přesahujících základní empirickou úroveň a v tomto kontextu návazně i závěrů, vytěžených z provedených výzkumů. Při obhajobě, k níž podle mého přesvědčení musí nastupovat s posicí **velmi dobře** by se mohla soustředit na výklad pojmů "konsum" a "luxus", které byly klíčové pro kontext její práce.

Düsseldorf 29.1.2007

PD Dr. Volker Zimmermann

Praha, 22.2007